

“Zilele Muzicii Contemporane” la Bacău, Ediția a XXX-a

Iată că după un impresionant cortegiu de 153 de concerte și recitaluri, aparținând unui număr de 349 compozitori, după 6 colocvii-simpozion, 8 conferințe, 14 expoziții de artă plastic inspirate din opere muzicale, 49 de filme, un recital de pantomimă, un happening, un spectacol de teatru dramatic, 5 spectacole de opera, unul de balet, unul folcloric, Festivalul internațional “Zilele Muzicii Contemporane” de la Bacău a ajuns la a XXX-a ediție, fiind primul de acest gen din România și singurul care a rezistat vicisitudinilor politice ale perioadei prerevoluționare. Încetul cu încetul, orașul Bacău a devenit centrul unor activități al celor mai tineri compozitori români și europeni. Dar dincolo de aceste cifre seci, câtă chintesență de spiritualitate, de sensibilitate ascunde fiecare dintre lucrările restituite, cele mai multe “nedescoperite”. Concertele din festival sunt o reală undă, un izvor răcoros în care spiritele noastre, uneori obosite, își află deplină reculegere. În atmosfera de solemnitate, de liniște, impusă de prezența muzicii, fiecare auditor a trăit frumusețea, gingășia, profunzimea unor lucrări și a respins în aceeași măsură, dar tacit, nonvalorile, o creație lipsită de sensibilitate, un sunet discordant sau o prezență artistică mai puțin măiestră. Din fericire, niciunul dintre cei aproape 350 de compozitori, prezenți cu lucrări în festival, nu ne-au propus opusuri mediocre, ci au ales cele mai împlinite estetic creații muzicale, trimise filarmonicii băcăuane sau ansamblurilor vizitatoare și soliștilor din aproape 80 de țări ale lumii.

Fără emoție despre actualitate

Primul concert al festivalului a adus în atenția publicului o modernă și actuală lucrare a lui Liviu Dănceanu, compusă cu o deosebită ingeniozitate, cu un ritm trepidant, care obligă auditoriul la o activă participare: Tele-opera pentru soliști vocali și orchestră “Homo Videns”. Formația și soliștii care se angajează într-o asemenea interpretare trebuie să dovedească o cunoaștere aprofundată a noilor curente de gândire, o apreciată tehnică interpretativă și multă elasticitate în rezolvarea pasajelor de virtuoziitate. Filarmonica “Mihail Jora” și soliștii Simona Jidveanu (soprană), Antonela Bârnat (mezzosoprană), Cristian Petrescu (tenor), și Constantin Trașcă (bas), sub conducerea dirijorului Cristian Lupeș și în regia și scenografia lui Daniel Prallea-Blaga au realizat un spectacol pătruns de o actualitate ce uneori ia chiar aspecte grotești. Dintre copertile lucrării se revarsă o suverană revoltă, îndreptată asupra tot ce-i nociv și infam în viața publică. În creația lui Liviu Dănceanu găsim un alt soi de profunzime - acela care surprinde comportamente în vâltoarele vieții din care țâșnesc idealuri, victorii și înfrângeri, rezultând de aici triumful vieții pure, stenice asupra vicisitudinilor și comportamentelor mizere. Fiecare celulă muzicală este supusă unui serios filtru cerebral, permițându-i dirijorului să realizeze un program viguros, dificil, restituind operei lui Liviu Dănceanu întreaga ei încărcătură cerebral-emoțională. Având un grad apreciabil de dificultate, lucrarea a solicitat intens calitățile interpretative ale Filarmonicii “Mihail Jora” (în special ale corzilor, alămurilor și percuției), dirijorul fiind obligat să “navigheze” pe o partitură plină de surprize, în care orice eveniment este un suspans, “relatat” fără nici o emoție.

Inima este o sursă a creativității, a iubirii,
a curajului și a credinței.

Într-un oraș ca Bacăul, concertele Festivalului “Zilele Muzicii Contemporane”, ca și manifestările artistice însoțitoare sunt un real izvor răcoros în care spiritele noastre, adesea obosite, își află deplină reculegere. După unii, arta muzicală este în declin, după alții traversează o perioadă de înfrigorare căutări, iar după alții ea este într-o evidentă înflorire. A da vreo sentință este imprudent. Putem spune, totuși, că muzica reflectă cu precădere situația actuală a lumii, zbaterile ei, convulsiile, patimile care o macină, arta căpătând fie accente tragice, fie telurice sau alunecă într-un scientism adesea greu de descifrat. Se dovedește că muzica, la fel ca alte arte, este infinită. Ne întrebăm mereu unde este acel “ceva” mare, covârșitor în fața căruia să ne prosternăm, capabil să exprime genial această efervescență a lumii moderne. Creații mari există, capacități și talente sunt numeroase și pretutindeni. Trebuie, așadar, să apară acele genii capabile să

impună respect și admirație întregii lumi. Poate că ele există, dar încă nu le-am descoperit. De aceea, nu trebuie să ne speriem de îndrăznelile unor scriituri ce nu acceptă autorități tehnice, precum opusurile lui Liviu Dănceanu.

În cel de-al doilea concert al festivalului, compozitorul ne-a propus două partituri inspirate de suferințele cardiace - a căror parcurs sonor ne amintea foarte discret de dramele elisabetane, dar pe un nivel estetic mai puțin vast. Pentru a ilustra științific un asemenea demers, compozitorul a invitat pe prof. dr. Eduard Apetrei, vicepreședintele Academiei de Studii Medicale, să comunice publicului faptul că inima controlează fiecare celulă a corpului, dar percepe și semnale din afară, iar electrocardiogramele sunt unice și nu seamănă niciuna cu a altui om.

“Inima este sursă a creativității, a iubirii, a curajului, a credinței, inima este esența existenței noastre, centrul ființei, fântâna vieții din care ne adăpăm” spunea cu multă căldură eminentul cardiolog Eduard Apetrei.

“Tachiardia” și “Tachiardia again” (cele două piese propuse de Liviu Dănceanu în concert) deschid o nouă viziune în relația om-artă. Plonjarea în abisurile imaginarului scoate la iveală atâtea zei, îngeri, monștri și demoni încât infernurile și cerurile au devenit neîncăpătoare iar energiile umane s-au materializat în mărturisiri delicate, în strigăte irepresibile, în explozii sanguinare și flamboiante, opinează Pavel Șuşară, iar muzica celor două partituri certifică cu bravură aceste idei.

În cadrul festivalului, pictorița Dalina Bădescu a expus pe simezele Centrului cultural “George Apostu” o

emoționantă expoziție a cărei tematică s-a axat pe culorile electrocardiogramei, percepute plastic în forme și culori insolite. Arta plastică s-a bucurat de comentariile lui Pavel Șușară, realizatorul unor asociații inedite privitoare la legăturile organice dintre pictură, poezie și muzică.

Dacă titlul de „artist” dat unor interpreți deosebit de talentați vă poate garanta realizarea unei interpretări

superlative, atunci membrii formației „Archaeus” sunt niște artiști autentici. Astfel, Anca Vartolomei (violoncel), Rodica Dăncănu (pian), Dorin Gliga (oboai), Ion Nedenciu (clarinet), Șerban Novac (fagot), Marius Lăcraru (vioară) și Sorin Rotaru (percuție) au conferit o claritate de cristal în tot ce cântă, fiind înzestrați cu alese calități interpretative. Ei au restituit piesa „Cloks” a Doinei Rotaru încărcată de aceeași noblețe,

grație și vigoare. Copleșitor de profunzi, gata să-și asume până la contopirea persoanei cu muzica restituită, cei șapte virtuozii ai „Archaeusului” au uimit prin capacitățile lor restitutive, conferind o sublimă și tulburător de adâncă piesei lui Horia Surianu - „Diffractions brises” - deosebit de inventivă melodic, dificilă, dar și plină de substanță cromatică.

Vasile PRUTEANU

Omagiu pentru Aurel Stroe

Timpu l își cerne vremuirea cu indiferența unui ceasonic, iar singurul factor care îi poate perturba goana înconfundabilă este lumina cu care iriază în veșnicie sufletul unui om ales de Dumnezeu pentru a rodi frumusețe. Un astfel de Om a fost și rămâne maestrul Aurel Stroe, creatorul a cărui muzică este capabilă să vindece și să restaureze suflete, personalitatea complexă care a valorizat actul muzical în multiplele sale perspective.

În zilele de 08 și 09 octombrie 2016 a avut loc la Bușteni, la Centrul Cultural „Aurel Stroe”, Festivalul Internațional „Aurel Stroe”, aflat la ediția a VIII-a. Astfel a fost omagiat, în spațiul său de suflet, unul dintre cei mai importanți compozitori, gânditori și profesori români din a doua jumătate a sec. al XX-lea, ilustru reprezentant al gândirii moderne cu amplitudine spirituală. Cadru didactic universitar al Universității Naționale de Muzică din București (din 1962, pentru disciplinele Orchestrație și Compoziție), Aurel Stroe rămâne un reper înconfundabil al muzicii moderne românești, al actului muzical interiorizat și aprofundat până la semnificațiile sale cele mai adânci, al avangardei pline de sens.

Distins cu Premiul Academiei Române (1974) și cu Premiul Herder (Viena, 2002), maestrul Aurel Stroe a fost unul din profesorii emblematici pentru conștiințele care prețuiau, ca și domnia sa, libertatea de exprimare ca pe darul cel mai de preț al artistului. A susținut, de-a lungul carierei sale atipice, cursuri în Statele Unite ale Americii (1985-1986), în Franța (1972), Germania (1986-1994), dar mai cu seamă în România (la Bușteni unde, din 1992, a simțit nevoia permanentă de a împărtăși din experiența sa creatoare tinerelor generații de muzicieni).

În prima seară a festivalului din acest an a avut loc un concert intitulat „Și dacă...”, susținut de Ansamblul „Volte” de la Filarmonica Banatul - Timișoara și alcătuit din soprana Ramona Morărița, violonista Laura Roman, violista Iuliana Ambăruș și pianista Andreea Olariu. Programul a cuprins lucrări din creația lui Aurel Stroe, dar și lucrări în primă audiție dedicate maestrului, scrise de compozitori contemporani (Aurel Stroe - „Și dacă...” versuri de Mihai Eminescu, Laura Manolache - „Coline” (lucrare dedicată lui Aurel Stroe) - p.a.a., Aurel Stroe - „Paris”, Ionică Pop - „Zbor în rostul clipei” (Lieduri pe versuri de Grigore Golubeanu dedicate lui Aurel Stroe) - p.a.a., Aurel Stroe - „Șase colinde”, Andrei Tănăsescu - „La vie en dose” - p.a.a., Aurel Stroe - Fragment din opera „Orestia I - Agamemnon”).

Duminică, 09 octombrie 2016, a avut loc un simpozion cu tema *Opera si personalitatea lui Aurel Stroe*, la care au participat Eugen Wendel din Germania (care a vorbit despre prietenia sa cu compozitorul), Laura Manolache (compozitor și muzicolog, care a făcut o meticuloasă analiză a lucrării „Arcade” scrisă de Stroe în 1962, în realizarea căreia autorul a recurs la un program de compoziție pe calculator), compozitorul Ioan Ionică Pop (care a lecturat o lucrare a muzicologului Diana Barb despre „Concertul pentru pian, alămuri și percuție” al lui Aurel Stroe, vorbind ulterior despre lucrarea sa, „Zbor în rostul clipei”, interpretată cu o seară înainte). În ceea ce ne privește, am ținut să analizăm câteva din „Imaginile iconice ale creației concertante a maestrului Aurel Stroe”. La simpozion au mai participat prof. Marin Gușter-diretorul Centrului Cultural „Aurel Stroe, Constantin Spurcaci și referent cultural prof. Grigore Golubeanu (pe ale cărui versuri au fost compuse liedurile „Zbor în rostul clipei”). La festival au fost prezenți și Raluca Brumar (fiica lui Aurel Stroe), precum și nepoți ai săi.

Impresionantă rămâne nu doar amintirea maestrului pe străduțele micuței localități de munte, dar și moștenirea pe care o duc mai departe pasionații organizatori ai centrului cultural care îi poartă numele. Ne lipsește din ce în ce mai mult liniștea cu care era capabil să vorbească ore întregi despre ontologia operei de artă, starea în care obișnuia să asculte muzică - pur și simplu confundându-se cu ea, privirea limpede asupra fenomenelor celor mai acute ale societății și diagnosticele pline de înțelepciune și blândețe asupra universului artistic.

La aproape un deceniu de la trecerea sa în veșnicie, îmi păstrez privilegiul de a scrie subiectiv despre amintirea maestrului care mi-a ocrotit tinerețea și formarea muzicală, făcând referire la versurile unui mare poet român, Marin Sorescu. Versurile sale par a oglindi foarte fidel personalitatea maestrului, aflat mereu sub presiunea artei sale și libertății de a și-o exercita, libertate la care ținea de fapt atât de mult: „Gânditor și cu mâinile la spate/ merg pe calea ferată,/ drumul cel mai drept/ cu puțință./ Din spatele meu, cu viteză,/ vine un tren/ care n-a auzit nimic despre mine./ Acest tren - martor mi-e Zenon bătrânul -/ nu mă va ajunge niciodată,/ pentru că eu mereu voi avea un avans/ față de lucrurile care nu gândesc./ Sau chiar dacă brutal/ va trece peste mine,/ întotdeauna se va găsi un om/ care să meargă în fața lui/ plin de gânduri/ și cu mâinile la spate./ Ca mine acum/ în fața monstrului negru/ care se apropie cu o viteză înspăimântătoare/ și care nu mă va ajunge/ niciodată”.

Petruța MĂNIUȚ-COROIU